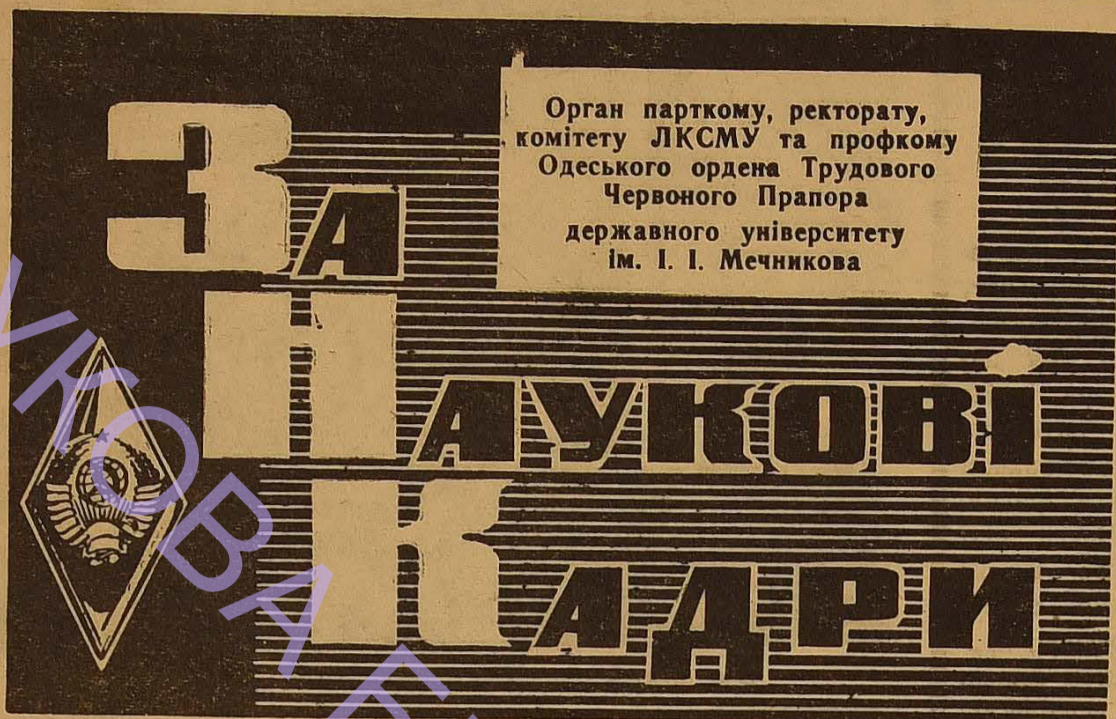

Ленін і тепер живіший від живих.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

РІК ВИДАННЯ
XXXV

№ 14 (964)

22 КВІТНЯ

1969 р.

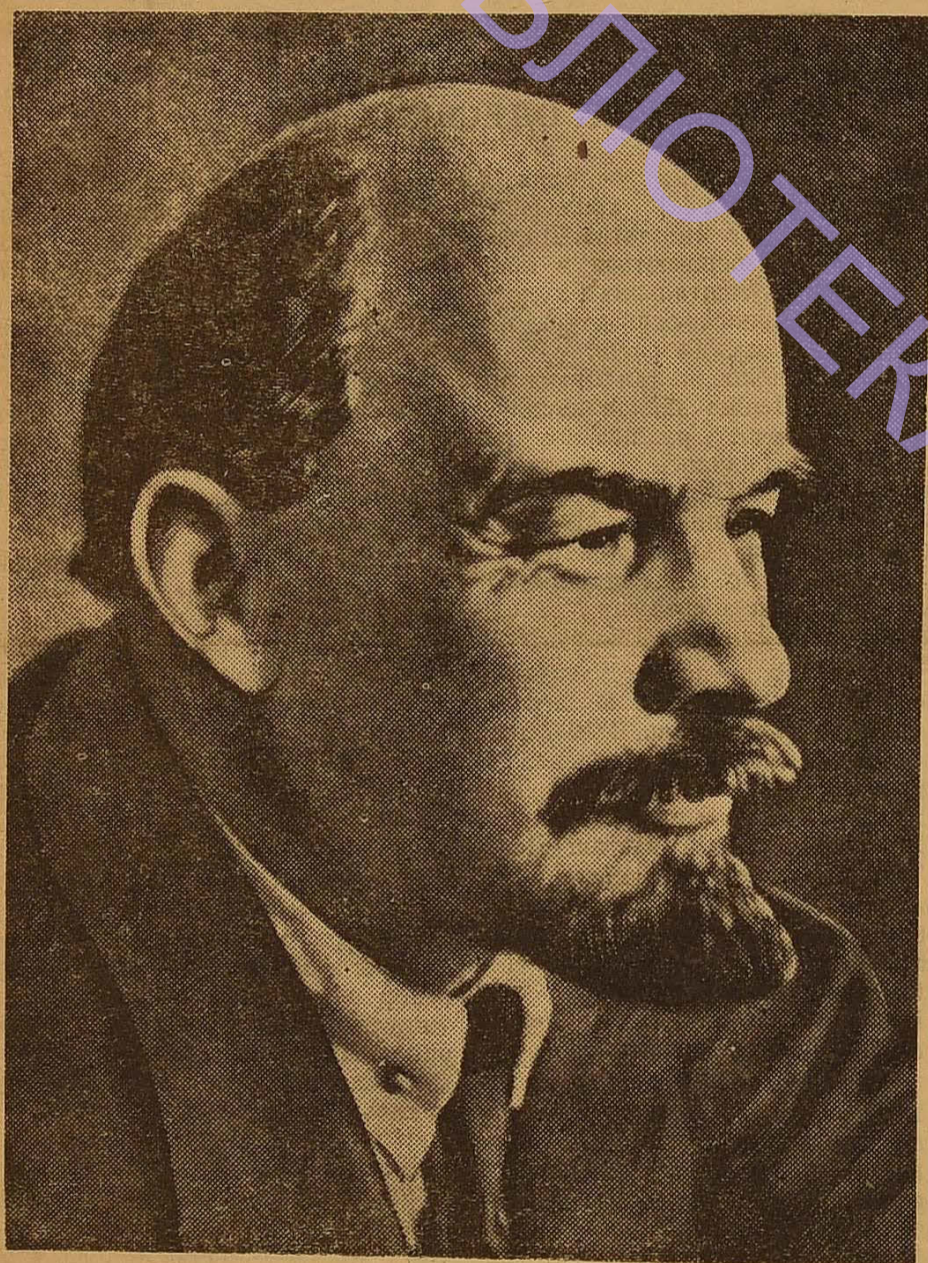
Ціна 2 коп.

ЗНАННЯ НАШЕ,

СИЛА

ЗБРОЇ ДУЖОЇ.

В. МАЯКОВСЬКИЙ.

ПРАПОР ЮНОСТІ

В буянні свіжій весняній
броді —
У молодих серцях і вдень,
і вніч,
У кожному пульсі, подихові,
кроці
Живий наш вождь, наш
дорогий Ілліч.
Він — мужності
і людяності школа.
Взірець для юних —
все його життя.
Ім'я вождя — то прапор
комсомолу,
То дні й роки героїки,
звитяг,
То боротьба, то праця
сонцелика,
То зоряність від орденів
в рядах,
То наших буднів і малих,
й великих
Розбурхана і впевнена
хода.
Орлята мужні сонячного
злету,
Герої космосу і трудових
боїв —
Виходить юність на шляхи
планети
Із Леніним на прапорі
своім.

Василь ГУБАРЕЦЬ.

ФОРУМ НАУКОВЦІВ

В НАШОМУ УНІВЕРСИТЕТІ відбулась наукова конференція, присвячена 50-річчю Комуністичного Інтернаціоналу.

Відкрив конференцію словом про В. І. Леніна — організатора і вождя Комуністичного Інтернаціоналу завідувач кафедри наукового комунізму доцент Д. М. Щербаков.

З доповіддю на тему: «В. І. Ленін про одиничне, особливе і загальне в світовому комуністичному русі» виступив доктор історичних наук К. Д. Петряев. Старший викладач Р. А. Личковський зробив доповідь на тему: «Комуністичний Інтернаціонал і сучасні проблеми міжнародного комуністичного руху», а доцент Г. Л. Фролова — «Комуністичний Інтернаціонал і тактика єдиного фронту».

Про роль Комінтерна в більшовизації компартії Болгарії говорив в своїй доповіді доцент М. Д. Дихан. Основним напрямком історіографії III Інтернаціоналу присвятив свою доповідь доцент А. Т. Альошкін.

БЕЗСМЕРТНІ ЙОГО ДІЛА

СЬОГОДНІ радянський народ, усе прогресивне людство відзначають 99-у річницю з дня народження Володимира Ілліча Леніна — засновника Комуністичної партії і Радянської держави, геніального мислителя і найвидатнішого революціонера, вождя і вчителя трудящих всього світу.

Усе своє життя В. І. Ленін віддав справі служіння пролетаріатові, трудящим масам, революційному оновленню світу, справі побудови комунізму. В умовах жорстокої реакції, яка панувала в царській Росії, В. І. Ленін сміливо підніс прапор марксизму, створив партію нового типу, заклав її теоретичні, політичні й організаційні основи, загартував, викував її сталеву єдність.

В. І. Ленін ввійшов в історію як вождь Великої Жовтневої соціалістичної революції, що відкрила нову еру в історії людства, еру утворення світо-

вої системи соціалізму.

Великий корифей науки — В. І. Ленін збагатив марксистську теорію новими положеннями і висновками. Ленінізм є прямим продовженням марксизму в епоху імперіалізму і пролетарських революцій, вічно живим джерелом революційної думки і революційної дії. Під прапором ленінізму переміг соціалізм в СРСР. Під його прапором живуть і перемагають народи інших соціалістичних країн, невпинно зростає комуністичний і робітничий рух в капіталістичних країнах, посилюється національно-визвольна боротьба народів Азії, Африки та Латинської Америки.

Могутньою демонстрацією всеперемагаючої сили марксизму-ленінізму, визначною віхою на шляху його розвитку є історичний XXIII з'їзд КПРС, рішення якого визначили основні напрямки нашої внутрішньої і зовнішньої політики на сучас-

ному етапі, накреслили нові рубежі комуністичного будівництва.

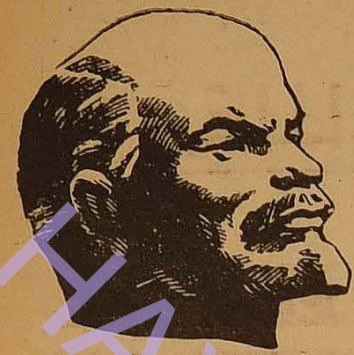
Ленінський курс XXIII з'їзду партії дістав дальший розвиток у рішеннях наступних пленумів ЦК. На нові звершення радянських людей надихають полум'яні слова Постанови ЦК КПРС про підготовку до 100-річчя з дня народження В. І. Леніна: «Будемо й далі працювати і жити по-ленінському, створюючи прекрасний пам'ятник Володимиру Іллічу — будову комунізму, велике і гідне втілення його безсмертних ідей».

Безсмертні ідеї Леніна, що відображають думи, прагнення і надії мільйонів людей всіх рас і націй, переможно крокують по планеті. Ім'я великого Леніна живе і буде жити в пам'яті і справах поколінь, у величких ділах Комуністичної партії.

МОСКВА. ПАМ'ЯТНИК В. І. ЛЕНІНУ В КРЕМЛІ.

ВАШИМ, ТОВАРИШУ, СЕРЦЕМ І ІМЕНЕМ

Йде огляд...

В НАШІЙ третій групі першого курсу українського відділення філологічного факультету 27 студентів. Всі 27 — комсомольці. Ми беремо участь в ленінському огляді студентських груп.

Зовсім недавно в групі відбулись чергові комсомольські збори, на яких ми затвердили план роботи до кінця семестру, підбили деякі підсумки змагання на честь 100-річчя з дня народження В. І. Леніна. По успішності ми поки що на другому місці.

Але мало лише високої успішності для посягань на високе місце в змаганні. Тому студенти групи беруть активну участь в наукових гуртках, в художній самодіяльності, спортивних секціях.

...Зовсім недавно ми були гостями робітників друкофсетної фабрики. З цікавістю слухали пояснення добровільного екскурсовода інженера-технолога Олександри Миколаївни Нечаєвої. Переходили з цеху в цех і на наших очах народжувались книги, з якими так часто доводиться спілкуватись. З неменшою цікавістю пройшла зустріч з Григорієм Зленком, автором книги «Нетлінне», що недавно вийшла у видавництві «Маяк». Григорій Дем'янович розповів нам про нелегку і копітку роботу дослідників пам'яток літератури. А потім автор відповів на запитання, що виникли у нас при читанні книги.

Ми намагаємось знайти різноманітні форми роботи у позалекційний час. В цьому нам багато допомагає агітатор групи Нонна Михайлівна Шляхова.

Хоча доводиться переборювати різного роду труднощі, все ж ми маємо власну художню самодіяльність, любителів-фотографів, кінолюбителів і т. д. А отже маємо фотоальбоми і щоденник, куди заносимо записи про всі корисні справи групи. А кінолюбителі Анатолій Перваков і Євгеній Кузьменко створюють хроніку цікавих подій у житті студентів нашої групи.

Це далеко не всі факти, плани і мрії. Їх можна продовжувати. Але ми хотіли б, щоб актив інших груп поділився своїм досвідом роботи по організації ленінського огляду студентських груп.

О. ЄВТУХОВА — комсорг групи, М. ГОРОДЕЦЬКИЙ — староста курсу і третьої групи, М. ПЛОСКОНОС — комсорг групи, Л. ЧУПИЛКО — профорг групи.

ЛЕНІНСЬКІ ЧИТАННЯ

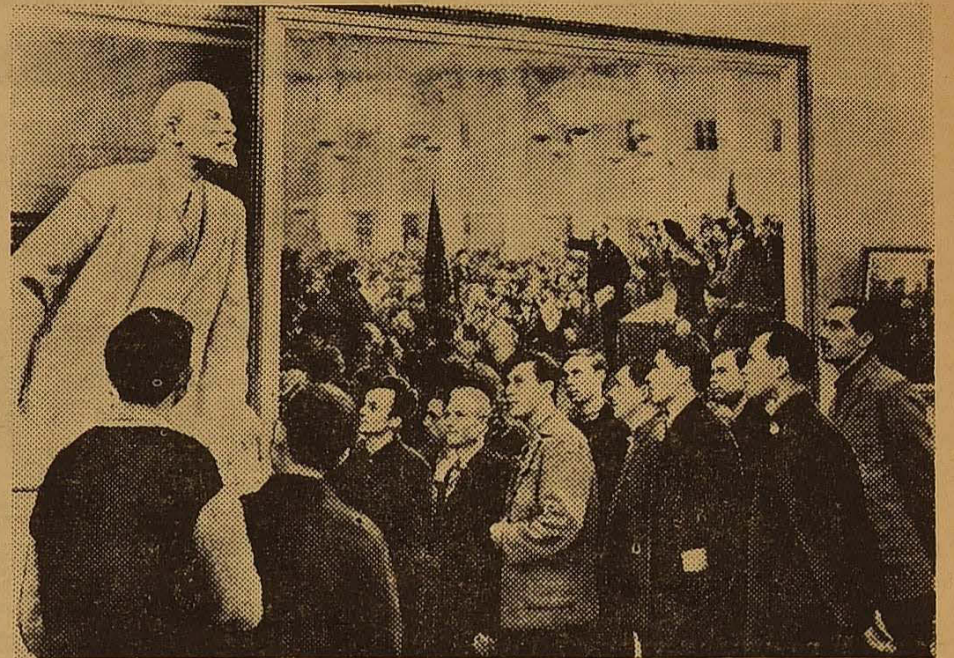
Кафедра української літератури філологічного факультету діяльно готується до відзначення 100-річчя від дня народження Володимира Ілліча Леніна. Колектив науковців завершує роботу над збірником «Ленін та українська радянська література». Члени студентського наукового гуртка української радянської літератури, що діє при кафедрі, працюють над комплексною темою: «Образ Леніна в українській поезії».

Нещодавно кафедра розпочала Ленінські читання. Вони відбуватимуться щомісяця.

Перед слухачами з доповіддю на тему «В. І. Ленін і Т. Г. Шевченко» виступив професор А. В. Недзвідський. Розкриваючи тему своєї доповіді, вчений зазначив, що пізнання і вивчення її продовжується.

Найближчим часом члени кафедри української літератури прочитають доповіді про ленінську теорію відображення та сучасний літературний процес, про українську драматургічну Ленініану та про образ В. І. Леніна в українській прозі, поезії та літературі для дітей.

Лариса ДУЗЬ.

В одному з залів Центрального музею В. І. Леніна.

ДОРОГІ РИСИ ВОЖДЯ

ОБРАЗ В. І. ЛЕНІНА НА СЦЕНІ ОДЕСЬКИХ ТЕАТРІВ

ЛЕНІНСЬКА тема — одна з найвеличніших і хвилюючих тем радянського мистецтва. Дорогі риси вождя зберігаються в кінофільмах (документальних і художніх), в живописі, скульптурі, поетичному слові, на сцені.

В другій половині тридцятих років образ Леніна зайняв важливе місце в творчості радянських драматургів. З'явилися такі твори, як «На березі Неві» К. Трен'єва, «Людина з рушницею» М. Погодіна, «Правда» О. Корнійчука. В постановках цих п'єс глядачі вперше зустрілися з сценічним втіленням образу Ілліча.

Майже водночас зі столичними театрами до цих п'єс звернулись і наші одеські театри. В 1937 році російський театр ім. Іванова поставив «На березі Неві» К. Трен'єва. Роль Леніна виконував С. Тимохін. В цій виставі Ленін з'являється без слів лише в фінальній сцені. Того ж року на сцені українського театру імені Жовтневої революції була поставлена п'єса О. Корнійчука «Правда». Образ В. І. Леніна створив А. Крамаренко.

В передвоєнний театральний сезон в театрі ім. Іванова була поставлена п'єса М. Погодіна «Людина з рушницею». Роль Леніна виконав П. Михайлов. Він не зміг розкрити багатогранність цього образу, але прониклива гра, сценічне обдарування говорили на користь актора. Пройдуть роки і П. Михайлов, уже досвідчений актор, повернеться до образу Леніна.

В 50-і роки театр поставив п'єси «Сім'я» І. Попова, «Кремлівські куранти», «Третя патетична» М. Погодіна. В першій з цих вистав роль Леніна виконував молодий актор Макаров. При наявності позитивного в грі актора, мусимо зазначити, що розкрити образ в належній мірі йому не вдалося. Більш проникливою була гра Л. І. Бугової в ролі Марії Олександрівни — матері Леніна.

«Кремлівські куранти» — тема захоплюючої мрії Леніна про світле майбутнє Росії. Спектакль створений в поетичному ключі. Вперше драматург намагається розкрити образ вождя не лише епічними засобами, не лише через героїку, а й в ліричному плані. В цій п'єсі на сцені театру ім. Іванова образ В. І. Леніна створив П. Михайлов. Як відзначали рецензенти, акторові вдалось розкрити основну лінію п'єси — титанічні зусилля Леніна у перетворенні в життя плану електрифікації країни.

Особливої сили, сценічної виразності і переконливості досягає виконавець у сцені зустрічі Леніна з відомим англійським письменником Уеллсом.

Ще глибше П. Михайлов розкриває образ В. І. Леніна у виставі «Третя патетична», де поряд з Леніним-борцем, Леніним-організатором постає перед нами Ленін-мислитель, Ленін-філософ. Особливо проникливо П. Михайлов відтворює ленінську доброту, сердечність, бажання допомогти людині, і в той же час — ненависть до всіх тих, хто стоїть на перешкоді великій трудівничій справі країни.

Створення образу вождя трудящих П. Михайловим — то велика творча перемога актора.

На сцені театру ім. Жовтневої революції в повоенні роки було поставлено п'єси Б. Горбатова «Юність батьків», «Ім'я революції» М. Шатрова та «Кремлівські куранти». У всіх цих спектаклях образ Леніна створив актор Л. Луценко.

Вистава «Юність батьків» — це перші, ще неспілі кроки у створенні такого складного й відповідального образу. В наступному актор прагне вже глибше розкрити людяність, душевність Леніна, однак Ленін-мислитель залишався ще мало відчутним. Над актором в сильній мірі тяжів документальний матеріал. Звернення Л. Луценка до образу Леніна в п'єсі М. Погодіна було більш вдалим. Розкрито образ повніше, яскравіше. Віддаючи іноді данину зовнішнім прийомам, артист спромігся подати образ Леніна в психологічному аспекті. Виконавцеві вдалось показати, що за всіма діями Леніна-людини, чуйного, скромного, доброго — криється постійна турбота Леніна-вождя за долю країни.

Театральним святом міста став приїзд до Одеси відомого московського актора Смірнова, який на сцені українського театру виступив в ролі Леніна в спектаклі «Кремлівські куранти».

В повоенні роки з образом Леніна ми зустрічались на сцені театру опери і балету у виставі «В бурю» Т. Хреннікова. На роль Леніна було запрошено актора Політінського.

...Минають роки, а Ленін для нас лишається «живеє всіх живих». Ми хочемо його знати більше, краще. Зберегти, донести до нових поколінь цей світлий образ Вождя — почесне завдання мистецтва. Ідучи з театру ми маємо винести в своєму серці величчям і неповторним, таким мудрим і людяним образ рідної людини, образ Ілліча.

З доповіді на засіданні наукового гуртка студентки IV курсу філфаку Л. МАРКУШЕВСЬКОЇ.

Чудова дівчина

«Наташа Домбровська. Ленінський стипендіат», — ось все, що мені було відомо про неї. Останнє домалювала сама: відчужений погляд, неуважність, властива людям «в собі», оригінальне і значне в кожній фразі.

А Наташа виявилась іншою, навіть — не протилежною. Звичайна студентка. Але в Наташі є якась чарівність, яка привертає до невимушеної бесіди, до відвертості. Тому я зразу подумала: «Ось у кого друзів!». Перший же юнак з її курсу пояснив мені, де знайти її будинок, двері, навіть яку кнопку дзвоника натиснути.

...Ми сиділи в Наташі вдома. І раптом я відчула, що не хочу, не можу про неї писати банальними фразами, можливо тому, що мені було дуже хороше з нею, як буває хороше з близькими друзями.

Наташа говорила про те, що на факультеті багато є людей цікавіших, ерудованіших від неї. Девіз Наташі: «Головне — не розпоруватись, а то не встигнеш в головному».

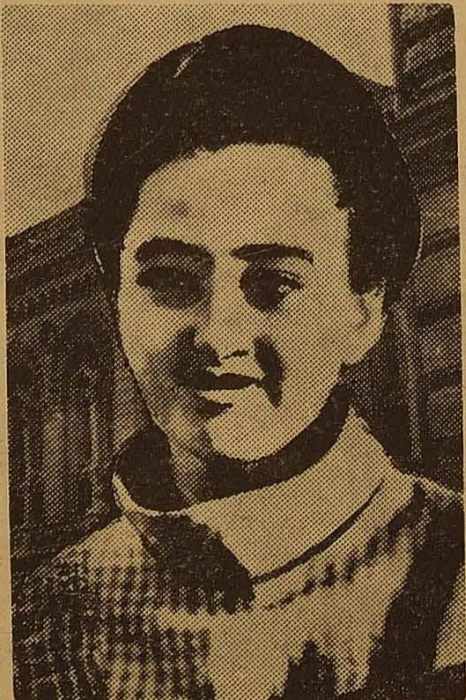
Головне для Наташі — фізика. Її вона любить особливо, якимось життєво, рівно: «Фізика — наука красива».

Наступного дня я знову прийшла до Домбровських.

Мати звичним жестом запросила до кімнати: «Заходьте. Може скоро і прийде».

— Що я можу сказати про неї? Навчається. Багато працює, дуже багато. Та ви ж всі такі! Друзі приходять часто, навіть шкільні. Вона — просто трудівниця.

В цей вечір я познайоми-

Ленінська стипендіатка, студентка п'ятого курсу фізичного факультету НАТАША ДОМБРОВСЬКА

лась і з подругами Наташі. Всі вони дуже зайняті люди — дипломниці. Але про Наташу говорили довго. Принципова, душевна, одним словом, хороша. Це до неї, коли буває дуже важко комусь з них, приходять вони додому, щоб тільки посидіти, відвести душу.

Наташа — незмінний еталоном курсу. Комусь не давали стипендію. Маленька, та все ж трагедія. І Наташа йде до деканату, твердить, просить, добивається.

Ввечері я знову прийшла до Наташі. Прийшла на п'ятнадцять хвилин. Наташа знову поспішала. Вона акуратно завернула бутерброди, поклала до сумки: для дівчат, які працюють зараз в лабораторії.

На вулиці вона була для прохожих звичайною дівчиною, а для мене — чудовою. Зі своїм сприйняттям світу, людей, своєю простотою. Чудова без зовнішньої оригінальності, звичайна студентка.

Л. БЕЛОЗЬОРОВА, студентка філологічного факультету.

МИСЛИМО, ДИХАЄМ, БОРЕМОСЬ І ЖИВЕМО!

НА ТЕОРЕТИЧНИХ КОНФЕРЕНЦІЯХ

НА ХІМІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ пройшла, організована кафедрою наукового комунізму, студентська теоретична конференція на тему: «В. І. Ленін і завдання комуністичного виховання молоді».

Після вступного слова доцента Д. М. Щербакова із змістовними доповідями виступили студенти Чорний, Букін, Вторинко.

Потім виступив секретар комітету комсомолу університету Т. Ткаченко, який розповів про роботу і підсумки республіканського зльоту студентів-активістів.

Аспірант кафедри наукового комунізму Ф. Резнік виступив з повідомленням про роботу по комуністичному вихованню в спілці вільної німецької молоді.

Уважно, з неослабним інтересом слухали учасники конференції старого більшовика В. А. Хабарева. Він поділився своїми спогадами про зустрічі з В. І. Леніном.

Конференція була цікавою і повчальною.

Н. НАЗАРОВА,
старший лаборант кафедри наукового комунізму.

* * *

ТЕОРЕТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ на тему: «Ленінський етап розвитку теорії наукового комунізму» була проведена зі студентами п'ятого курсу юридичного факультету.

З доповідями на конференції виступили студенти-заочники тт. Сітковський, Онопа, Яковенко, Глушков, Манзюк, Сігалова.

* * *

СТУДЕНТИ — ЧЛЕНИ НСТ історичного факультету провели днями конференцію-зустріч з істориками факультету і працівниками історичних установ Одеси.

На конференції-зустрічі мова йшла про вивчення ленінської ідейної спадщини на матеріалах півдня України. З доповідями виступили доцент П. Г. Чухрій, науковий співробітник партархіву обкому КПУ Л. С. Нагорних, директор краєзнавчого музею тов. Пустовойтенко завідувачі кафедр історичного факультету.

Пленум комітету комсомолу університету

Відбувся Пленум комітету комсомолу університету. Пленум обговорив організаційні питання.

В зв'язку з обранням С. М. Бойченка другим секретарем Центрального райкому комсомолу, Пленум звільнив його від обов'язків секретаря комітету ЛКСМУ університету.

Секретарем комітету комсомолу ОДУ обрано Т. ТКАЧЕНКА, його заступником — студента третього курсу юридичного факультету Ю. ІВАНОВА.

ПОЧАТОК суботників покладали залізничники депо Москва-Сортувальна п'ятдесят років тому. Для потреб фронту вони відремонтували тоді надурочно три паровози.

В. І. Ленін з захопленням вітав почин московських залізничників, назвавши його великим. Вождь трудящих вбачав у ньому зародок свідомого ставлення робітників до праці, утвердження нової трудової дисципліни, творчої участі мас у господарюванні.

Славний почин московських залізничників здобув могутні крила. Суботники стали у нас традиційними. Але суботник, який відбувся 12 квітня, був особливим. Це був ювілейний суботник. Тому скрізь панувала атмосфера великого політичного і трудового піднесення.

В ювілейному суботнику взяли участь понад 1500 наших студентів. Майбутні юристи, історики, математи-

КРИЛА ВЕЛИКОГО ПОЧИНУ

СОТНІ НАШИХ СТУДЕНТІВ
ВЗЯЛИ УЧАСТЬ
У ЮВІЛЕЙНОМУ СУБОТНИКУ

☆

ки, геологи, фізики працювали в цей день з особливим піднесенням. Вони рили траншею під кабель нової тролейбусної лінії, яка зв'яже південно-західний масив з вулицею Островидова.

СЛАВНО ПОТРУДИЛИСЬ СТУДЕНТИ. 1400 МЕТРІВ ТРАНШЕЇ — ОСЬ РЕЗУЛЬТАТ ІХ РОБОТИ.

А ті, хто не був зайнятий на прокладці траншеї, при-

водили в порядок території своїх факультетів. Хіміки очистили від сміття двори по вулиці Щепкіна № 14 і по вулиці Радянської Армії, № 24. Біологи навели зразковий порядок на своїй території, філологи і частина істориків були зайняті прибиранням своїх корпусів.

Тривала робота і в неділю. В цей день добре потрудились студенти факультету романо-германської філології. Вони очистили нову територію Ботанічного саду, а на старій території цим же ділом було зайнято чимало філологів.

Хіміки і географи працювали на приморських схилах.

Дружно йшла робота в лабораторіях і кабінетах університету. Співробітники навели в них зразковий порядок.

Організовано, як справжнє свято праці пройшов в університеті ювілейний суботник.

Студенти-юристи на ювілейному суботнику 12 квітня 1969 року.

Фото
Л. НАГІРНЯКА.

Сторінки з літопису УНІВЕРСИТЕТСЬКОГО КОМСОМОЛУ

ГОТУЮЧИ гідну зустріч XVIII партійному з'їзду, комітет комсомолу розгорнув соціалістичне змагання між факультетами, групами, між окремими студентами, викликав на змагання всі вузи та науково-дослідні заклади Одеси.

Комсомольська організація університету значно виросла і стала однією з найчисленніших у місті. На семи факультетах навчалось 2599 студентів і 133 аспіранти.

Комуністи й комсомольці становили 64 проценти студентського складу (1663 особи) проти 43 процентів (626 осіб) у 1933 році. Ріст відбувався як за рахунок збільшення партійно-комсомольського відсотку при наборі до університету, так і внаслідок поліпшення роботи по прийому до комсомолу. Так, за 15 місяців (жовтень 1937 р. — січень 1939 р.) до лав комсомолу вступило 190 студентів університету.

Розширення набору до аспірантури дало змогу створити комсомольські аспірантські групи при кафедрах і факультетах. Найбільш численною і діяльною з них була аспірантська група історичного факультету.

XVIII з'їзд партії студенти університету продовження. Початок в № 11.

верситету зустрічали новими успіхами в навчанні. Про це свідчать наслідки зимової сесії 1939 року: 67,3 проценти екзаменаційних оцінок становили «добре» та «відмінно». На історичному, фізико-математичному, біологічному та хімічному факультетах 50 процентів студентів склали екзамен на «відмінно».

Зросла кількість наукових студентських гуртків (32 гуртки в 1938/1939 навчальному році). Загальне керівництво ними здійснювало створене у 1938 році «Єдине наукове студентське товариство». Систематично проводились студентські наукові сесії, конкурси на кращу наукову працю.

Комітет комсомолу знаходив цікаві форми виховної роботи серед студентства. Проводились колективні відвідування одеських театрів. Так, великий інтерес викликав у студентів диспут по прем'єрі театру Жовтневої револю-

ції «Павло Греков» (січень 1939 рік). У диспуті взяли участь і актори театру.

Було проведено цикл лекцій з історії мистецтва та літератури, з військово-медичних питань, з питань комуністичної моралі. Комсомольці побували в екскурсіях по історичних місцях, зустрічалися з ветеранами партії і комсомолу, з письменниками і поетами Одеси. Відбувся вечір-зустріч з героїчними моряками теплоходу «Скворцов-Степанов» та вихованцями іспанського дитбудинку. Було організовано вечір, присвячений підведенню підсумків передз'їздовського соціалістичного змагання студентів.

РІШЕННЯ XVIII з'їзду партії мобілізували комсомольців на боротьбу за високу успішність. 1938/1939 навчальний рік більшість студентів університету (72,7 проценти) завершило з відмінними та добрими оцінками.

Комсомольська група третього курсу історичного факультету складала всі іспити лише з високими оцінками.

Найбільш наполегливо оволодівали комсомольці суспільними науками. Так, з 50 студентів четвертого курсу історичного факультету 40 склали іспит з основ марксизму-ленінізму на «відмінно» і лише 10 — на «добре».

В останні довоєнні роки (1940—1941 рр.) університет постійно займає перше місце по успішності серед вузів міста та області. Приклад у навчанні подавали комсомольські активісти. 13 комуністів та комсомольців одержували іменні державні стипендії.

Вже в ці роки стає традиційним проведення щорічних зустрічей першокурсників з професорами та студентами-відмінниками старших курсів. Комсомольці-старшокурсники допомагали своїм молодшим товаришам правильно ор-

ганізувати свій час, подавали конкретну допомогу в оволодінні основами наук.

На кожному факультеті студенти проводили широку й змістовну наукову роботу. Наукові гуртки створювались майже з кожного предмету, що викладався на факультеті. Значна кількість талановитих гуртківців після закінчення університету була залишена для викладацької діяльності. Серед них і ті, хто й сьогодні працює в нашому вузі — доцент Г. В'язовський, професор С. Мельник, закінчив наш університет нині академік І. Гуржій і багато інших.

Змістовну наукову роботу проводили комсомольці філологічного факультету. Активну участь брали вони у підготовці альманаху, присвяченого 10-м роковинам з дня смерті В. Маяковського, збірника «Великий поет-революціонер», присвяченого пам'яті Т. Г. Шевченка; у відзначенні 75-річчя з дня народження М. Коцюбинського. Цінною ініціативою комсомольців-філологів було створення літературно-творчого гуртка при літературному кабінеті в гур-

Продовження на 4-й стор.

КРОКИ СПАРТАКІАДИ

Кожна мова має, набутий нею в процесі свого розвитку, словниковий запас, який відбиває рівень економічного, культурного й політичного розвитку народу, творця й носія мови. У словниковому запасі мови можна виділити дві великі групи: слова **рідномовні** й слова **іншомовні**.

У сучасних російській та українській мовах є багато іншомовних слів, які в різний час були запозичені в них із практичних потреб. До таких слів належить і таке поширене й звичне тепер для нас слово, як **партія**. Історія цього слова і буде далі в полі нашої уваги.

Уживане в сучасних російській та українській мовах слово **партія** генетично безпосередньо зв'язане з французьким словом **парті**, яке утворилось від латинського іменника **парс**. І латинське слово **парс**, і французьке **парті** спочатку уживались тільки в одному значенні — «частина цілого». Це було їх первісне значення. Та в мові нема, мабуть, жодного слова, яке б протягом своєї історії вживалось тільки в первісному значенні. З'явившись на світ, нове слово починає вживатись за різних обставин, у різних словосполученнях, контекстах, вимовляється іноді з різною, незвичайною інтонацією, що й тягне за собою зміну його первісного значення. Так сталося і з словом **парті** (наше — **партія**).

Тепер слово **парті** (партія) у своїй рідній французькій мові, і в мовах, які його запозичили, може вживатись у багатьох значеннях. Розвиток найголовніших значень міг з'явитись і поширюватись приблизно в такій послідовності. Спочатку слово **парті** (партія) вживалось, мабуть, у значенні «частина виробленої однорідної продукції», а потім — «частина товарів, признаних на продаж». Через деякий час слово **парті** (партія) стало вживатись і в значенні «частина, загін війсь-

ка» та «група гравців карточної гри». Тільки після появи цих нових семантичних відтінків слово **парті** (партія) почало вживатись і в значенні «частина, група людей, які виступають проти інших, що не погоджуються з ними в якомусь виробничому, економічному чи політичному питанні».

У всіх наведених вище значеннях слово **парті** (партія) і було запозичене в XVIII ст. з французької в російську, в якій воно стало звучати як **партія**. Та в кінці XVIII ст. під час Великої французької революції слово **парті** і у французькій, і у російській та інших європейських мовах стало вживатись і в значенні «група політичних однодумців».

Однак, майже протягом усього XIX ст. слово **партія** у всіх мовах ще не вживалось у значенні «політична організація, що об'єднує найактивніших представників класу чи частини класу і виражає його інтереси, керує ним у класовій боротьбі». Тільки з поширенням у Європі ідей марксизму, слово **партія** набуло наведеного вище термінологічного політичного значення. Про це, до речі, свідчить і той факт, що словосполучення «група політичних однодумців» поступово звучує сферу свого вжитку і витісняється, наприклад, такими словосполученнями, як «ліберальна партія», «республіканська партія», «соціал-демократична партія» тощо.

У нашій країні організатором і творцем революційної, керівною марксистською передовою теорією, партії, партії нового типу був В. І. Ленін. У його класичних працях і було подане визначення партії нового типу як частини робітничого класу, його передового, свідомого заgonу, озброєного марксистською теорією, знанням законів суспільного розвитку, здатного очолити революційну боротьбу пролетаріату і всіх трудящих за побудову соціалізму й комунізму.

Доцент А. МОСКАЛЕНКО.

СПАРТАКІАДА університету набирає темпів. Все більше представників різних видів спорту вступають в боротьбу за чемпіонське звання.

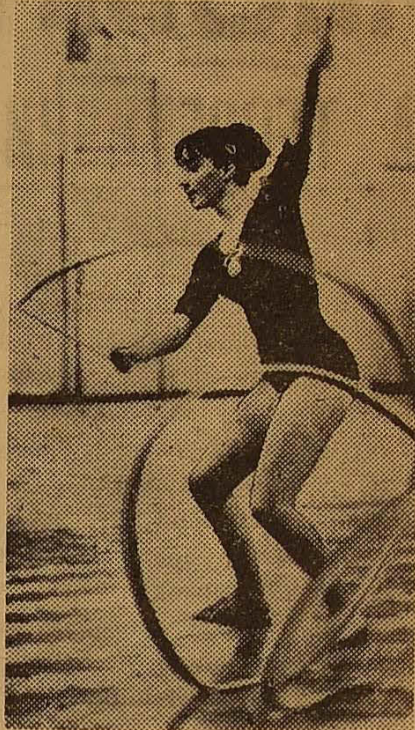
Нещодавно завершилась першість самбістів. В змаганнях взяли участь збірні команди восьми факультетів. Не була представлена лише команда історичного факультету.

Перше місце завоювали самбісти біологічного факультету. Збірна фізичного факультету — на другому місці, а юридичного — на третьому.

В особистому заліку в порядку вагових категорій чемпіонами стали: Радєєв — (філологічний факультет), Гордієнко (фізичний факультет), Вісоцький (геолого-географічний факультет), Осипов (фізичний факультет), Гольденберг (механіко-математичний факультет), Аветісян (юридичний факультет), Соловійов (механіко-математичний факультет).

На спартакіаді університету настають дні вирішальних спортивних баталій. Яке ж зараз становище команд? Ось таблиця, складена за результатами п'яти, вже розіграних видів спорту.

1. Біологічний факультет — 40 очок.
2. Фізичний факультет — 36 очок.
3. Механіко-математичний факультет — 31 очко.
4. Філологічний факультет — 29 очок.
5. Геолого-географічний факультет — 27 очок.
6. Історичний факультет — 16 очок.
7. Факультет романо-германської філології — 14 очок.
8. Юридичний факультет — 13 очок.
9. Хімічний факультет — 3 очка.

На цьому знімку ви бачите студентку-вечірницю першого курсу філологічного факультету Ірину АЛЕКСЕЄВУ. Вона кандидат в майстри спорту СРСР з художньої гімнастики. Весь вільний час дівчина віддає тренуванням. Ось і зараз Ірина відшліфовує вправу з стрічкою.

Фото Г. МЯГКОВА.

ТРИВАЄ розгриш першості з футболу команд вузів нашого міста. Футболісти університету останні дві гри провели успішно. Вони виграли у команд консерваторії з рахунком 3:0 і звели внічию матч з футболістами інженерно-будівельного інституту — 1:1.

НА ФОТО: момент матчу футбольних команд університету і консерваторії. Студент четвертого курсу біологічного факультету Д. ШУНЯЄВ (ліворуч) забиває гол у ворота суперників.

Сторінки з літопису УНІВЕРСИТЕТСЬКОГО КОМСОМОЛУ

тожитку на Ново-Аркадійському шляху.

Над цікавою і корисною темою працювали студенти створеного у жовтні 1938 року гуртка політекономії. Гурток готував літературний коментар до праці К. Маркса «Капітал» (том I).

З ініціативи комсомольців-старшокурсників у 1940 році була проведена студентська діалектологічна експедиція. Під керівництвом доцента А. Москаленка комсомольці (п'ять студентів-філологів нашого університету та стільки ж студентів Одеського педагогічного інституту) зібрали цінний мовний матеріал в селах Білики та Ярецьки Полтавської області.

Великою подією в житті університету було святкування 75-річчя з дня його заснування (травень 1940 року). Підготовку до цього ювілею комітет комсомолу розпочав ще в 1939 році. Восени 1939 року було здано до друку два збірники студентських наукових праць. У вересні цього ж року комітет комсомолу університету звернувся до професорів, студентів і співробітників колишнього Новоросійського університету та

Продовження. Поч. на 3-й стор.

Інституту професійної освіти, які брали участь в революційному русі та в громадянській війні, з проханням подати матеріали та свої спогади для ювілейного збірника. Збірник було підготовлено «Єдиним науковим студентським товариством».

У ювілейні дні комсомольці провели IV університетську олімпіаду, організували виставку наукових праць.

ЗМІЦНІЛИ зв'язки університетського колективу з виробництвом. З'явилися нові форми цих зв'язків. Так, до 175-річчя з дня смерті М. В. Ломоносова на хімічному та філологічному факультетах відбулися пленуми кафедр, на яких у присутності представників підшефних шкіл, військових частин і стахановців заводів було заслухано ряд рефератів студентів-старшокурсників. Поряд з постійно діючим лекторієм для студентів було створено «Університет

вихідного дня», на заняттях якого молоді стахановці і багатостатники підприємств, службовці, вчителі слухали лекції на різні теми, знайомилися з досягненнями науковців університету.

Виконуючи рішення X Пленуму ЦК ВЛКСМ, майбутні педагогічно-комсомольці університету шукали нових форм зв'язку з учнівськими та комсомольськими колективами загальноосвітніх шкіл. З цією метою комітет комсомолу університету практикував проведення «днів відкритих дверей» для випускників шкіл Одеси.

Комсомольці університету були постійними гостями не тільки підшефних, але й більшості інших шкіл міста, проводили там змістовну виховну роботу. Початок добрій справі поклали комсомольці фізико-математичного факультету, які провели у квітні 1940 року олімпіаду юних математиків. В ній взяло участь близько 300

учнів IX та X класів міста Одеси.

КОМІТЕТ комсомолу продовжував приділяти велику увагу спортивній та оборонній роботі. До програми міжфакультетських олімпіад обов'язково входили змагання з військово-прикладних видів спорту. Значного розвитку досягла в університеті легка атлетика. З баскетболу та волейболу в 1940—1941 роках команди університету посіли перше місце серед вузів. Саме в ці роки було покладено початок традиційним експедиціям альпіністів в гори Кавказу (пізніше — й Карпати).

Военно-патріотичне виховання студентів комітет комсомолу проводив, враховуючи те, що потрібно було тісно поєднувати роботу з психологічної та військово-технічної підготовки студентства до захисту Батьківщини. В університеті проводилися вечори зустрічей з його вихованцями — учасниками

революційного руху та громадянської війни, з героями боїв з японськими мілітаристами та білофінами, з бійцями та командирами підшефних військових частин, з учасниками звільнення Західної України, Західної Білорусії та Південної Бессарабії й т. д. Цікаво пройшла в університеті військово-історична конференція, присвячена О. В. Суворову.

На факультетах працювали стрілецькі гуртки, гуртки ППХО, ГСО, топографії, зв'язку тощо. Взимку 1940 року в порядку виконання норм ВС I-го ступеню комітет комсомолу провів військово-тактичну гру студентів третіх-четвертих курсів.

Напередодні Великої Вітчизняної війни комсомольський колектив нашого університету був дійовою опорою партійної організації в її роботі по вихованню освічених, безмежно відданих Батьківщині спеціалістів, активних учасників соціалістичного будівництва.

Г. ГОНЧАРУК,
В. КОЗЛЕНКО,
асистенти кафедри історії КПРС.

Далі буде.